

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
Odbor za zdravlje i porodicu
19 Broj: 06-2/268-12
15. novembar 2012. godine
B e o g r a d

ZAPISNIK
ŠESTE SEDNICE ODBORA ZA ZDRAVLJE I PORODICU
ODRŽANE 13. NOVEMBRA 2012. GODINE

Sednica je počela u 11,15 časova.

Sednici je predsedavao prof. dr Dušan Milisavljević, predsednik Odbora.

Sednici su prisustvovali članovi Odbora: dr Branislav Blažić, prof. dr Mileta Poskurica, dr Predrag Mijatović, prof. dr Milan Knežević, dr Ljubica Mrdaković Todorović, Živojin Stanković, Nebojša Zelenović, Ljiljana Lučić, Mirjana Dragaš, dr Nikola Jovanović i Ljubica Milošević.

Sednici Odbora prisustvovala je zamenik odsutnog člana Odbora Vesna Jovicki (dr Zoran Radovanović).

Sednici nisu prisustvovali članovi Odbora: dr Sanda Rašković Ivić, dr Marko Jakšić, prof. dr Žarko Korać, niti njihovi zamenici.

Pored članova Odbora sednici je prisustvovao narodni poslanik dr Ninoslav Girić.

Sednici su prisustvovali i ministar zdravlja prof. dr Slavica Đukić Dejanović, državni sekretari dr Periša Simonović, prof. dr Vladimir Đukić, dr Miloš Jeftović i dr Simo Vuković; pomoćnici ministra zdravlja Zorica Pavlović, Sektor za zdravstveno osiguranje, prof. dr Berislav Vekić, Sektor za evropske integracije i međunarodnu saradnju, dr Dubravka Šaranović Racić i prim. dr Zoran Kovačević, Sektor za organizaciju zdravstvene službe i zdravstvenu inspekciju; poseban savetnik ministra zdravlja Biljana Šuša; zatim iz Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje Dragana Savić, zamenik direktora; Zdravstveni savet Srbije, prof. dr Dragan Delić, predsednik i dipl.farm. Gordana Simić član ovog saveta; Lekarska komora Srbije, prim. dr sci. med. Tatjana Radosavljević, direktor; Klinički centar Srbije, prof. dr Miljko Ristić, direktor; Klinički centar Kragujevac, prof. dr Nebojša Arsenijević, direktor; Institut za onkologiju i radiologiju Srbije, prof. dr Zoran Rakočević, direktor i dr Marina Nikitović; Klinika za onkologiju Kliničkog centra Niš, prof. dr Svetislav Vrbić, direktor; Institut za onkologiju Vojvodine u Sremskoj Kamenici, prof. dr Marko Erak, upravnik Klinike za radioterapiju; Zdravstveni centar Kladovo, dr Slađana Natošević, direktor; Zdravstveni centar Kosovska Mitrovica, dr Ljiljana Živković, onkolog; Srpsko lekarsko društvo prof. dr Nedeljko Radlović generalni sekretar; Udruženje "Društvo Srbije za borbu protiv raka", prof. dr Slobodan Čikarić, predsednik; i predstavnici Udruženja "Doktori protiv korupcije" dr Draško Karađinović i dr Borko Josifovski.

Na predlog predsednika Odbora, jednoglasno, usvojen je sledeći:

D n e v n i r e d

1. Informacija o radu Ministarstva zdravlja za period jul-septembar 2012. godine;
2. Radioterapijski tretman onkoloških pacijenata u Srbiji;
3. Razno.

Prva tačka dnevnog reda – Informacija o radu Ministarstva zdravlja za period jul-septembar 2012. godine

Predsednik Odbora, Dušan Milisavljević pozdravio je prisutne, a zatim saglasno članu 229. Poslovnika Narodne skupštine dao reč ministru zdravlja.

Ministar zdravlja prof. dr Slavica Đukić Dejanović, istakla je normativnu aktivnost Ministarstva u ovom periodu, posebno rad na pripremi Predloga zakona o zaštiti osoba sa mentalnim smetnjama i Predloga zakona o zaštiti prava pacijenata, kojima se prvi put zakonom regulišu ove oblasti i pozvala prisutne da daju svoj doprinos u javnim raspravama o ovim predlozima. Takođe je najavila organizovanje javne rasprave povodom izmene dva systemska zakona: Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Zakona o zdravstvenom osiguranju, koje će se odnositi na ostvarivanje zdravstvene zaštite najugroženijih građana Srbije i stvaranja pretpostavki za poboljšanje finansijske discipline u naplati doprinosa za zdravstveno osiguranje.

Predsednik Odbora Dušan Milisavljević je konstatovao da je Predloga zakona o zaštiti i unapređenju prava pacijenata koji je u skupštinskoj proceduri od 19. septembra 2012. godine, i koji je lično predložio, u većem obimu poslužio u pripremi istog predloga zakona čiji je predlagač Ministarstvo zdravlja.

Ljubica Mrdaković Todorović, povodom informacije da su sredstva za projekat DILS-a trošena nenamenski, tražila je od ministarke zdravlja da Odbor dobije kompletan izveštaj pomenutog projekta, kao i podatak ko upravlja tim projektom.

Državni sekretar u Ministarstvu zdravlja dr Simo Vuković je podsetio da je projekat DILS finansiran iz kredita Svetske banke u cilju pružanja unapređenih usluga na lokalnom nivou u oblasti zdravstva, rada, socijalne zaštite i prosvete; da je uvidom u funkcionisanje ovog projekta zaključeno da postoji potreba preispitivanja određenih procedura i da će Odbor u vezi sa svim tim aktivnostima Ministarstva dobiti izveštaj. Naveo je da je u interesu naše države da se pregovori sa Svetskom bankom nastave, imajući u vidu pozitivne rezultate u okviru DILS-a u svim pomenutim oblastima.

Nakon diskusije, Odbor je saglasno članu 229. Poslovnika Narodne skupštine, odlučio većinom glasova (devet glasova za, tri glasa uzdržana) da prihvati, bez primedaba, Informaciju o radu Ministarstva zdravlja za period jul-septembar 2012. godine.

Druge tačka dnevnog reda – Radioterapijski tretman onkoloških pacijenata u Srbiji

Predsednik Odbora Dušan Milisavljević podsetio je da je ovu temu već pokrenuo na plenarnoj sednici i s tim u vezi izrazio zadovoljstvo odgovorom Vlade na poslaničko pitanje. Smatra da je radi efikasnijeg funkcionisanja jedinica za radioterapiju neophodno kontinuirano obnavljanje i nabavka neophodne medicinske opreme, posebno opreme visoke tehnološke vrednosti koja zahteva zapošljavanje

stručnog kadra različitih specijalnosti edukovanih za rad na naprednim tehnikama zračenja. Naglasio je da će kao narodni poslanik i član ovog odbora nastaviti da utiče na nadležne institucije da omoguće bolje i humanije uslove za lečenje onkoloških pacijenata, koji su suočeni sa problemom dugog čekanja na patohistološku verifikaciju tumorskog tkiva i zračnu terapiju koje može da pogorša njihovo zdravstveno stanje. Zatim je otvorio diskusiju.

Predrag Mijatović je ukazao na broj od 11 hiljada novo obolelih od malignih bolesti, te je pitao predstavnike Ministarstva zdravlja o planovima u vezi sa nabavkom opreme koja je potrebna za lečenje onkoloških pacijenata, kako bi oboleli bili adekvatno lečeni s obzirom na deficit iz prethodnog perioda. Takođe je tražio odgovor povodom optužbi za trgovinu listama čekanja u Institutu za onkologiju Vojvodine u Sremskoj Kamenici, neadekvatnog lečenja pacijenata u toj ustanovi, upravo zbog dopunskog rada s obzirom da su prednost imali pacijenti iz Republike Srpske.

Ministar zdravlja prof. dr Slavica Đukić Dejanović je odgovorila da direktori kliničkih centara trenutno pripremaju plan opreme i potrošnje lekova za narednu godinu, uključujući i potrebe za onkološke pacijente, koje do kraja ovog meseca treba da dostave regionalnim institutima za javno zdravlje, a ovi Institutu za javno zdravlje „Dr Milan Jovanović Batut“, koji će sve te planove objediniti i dostaviti instituciji koju Ministarstvo planira da formira; da će se kroz javne nabavke organizovati snabdevanje bolnica opremom u narednom periodu. S tim u vezi, najavila je izmene dva bazična zakona u zdravstvu kojima će se stvoriti pretpostavke za određene uštede kako bi se nabavila sva neophodna oprema, te da bi finansijska disciplina trebalo da bude bolja, kao i izdvajanje doprinosa za zdravstveno osiguranje. Naglasila je da sredstava kojima Ministarstvo zdravlja raspolaže nisu dovoljna da se zadovolji optimalni standard u zdravstvu. Iznela je procene stručnjaka da se centralizovanim snabdevanjem lekovima, sanitetskim materijalom i opremom, može uštedeti za 20 do 30 % i dodala da će onkologija imati prioritet u opredeljivanju ove uštede.

Zatim je navela da je sve potrebne procedure u vezi sa aferom u Institutu za onkologiju Vojvodine pokrenuo prethodni ministar zdravlja, i da nadležni organi rade svoj posao; da su sumnje u trgovinu listama čekanja iznosili pacijenti, Udruženje "Doktori protiv korupcije", i da je Zaštitnik građana reagovao po tim pritužbama. Ministarstvo unutrašnjih poslova i Tužilaštvo upoznati su sa ovim problemom ali Ministarstvo zdravlja još nema izveštaj o ovom pitanju te da će Odbor o tome blagovremeno izvestiti.

Dušan Milisavljević je podsetio da je Odbor u prethodnom mandatu tražio od Ministarstva zdravlja da izvrši vanredni stručni nadzor u Institutu za onkologiju Vojvodine, ali je Odboru dostavljen nepotpun izveštaj bez izjave svih relevantnih činilaca ove ustanove, naročito uzbujuvača dr Bojane Bokorov, te kao predsednik Odbora apeluje da se informacije objedine kako bi ovaj ozbiljan problem najzad bio rešen.

Dr Borko Josifovski predstavnik Udruženja "Doktori protiv korupcije", povodom afere u Institutu za onkologiju Vojvodine, rekao je da vanredni stručni nadzor nije obavljen, da pacijenti na lečenje čekaju više od dva i po meseca, zbog čega i imamo loše stanje obolelih i umrlih od malignih bolesti. Izneo je podatak da je od dela novca pacijenata iz Republike Srpske kupljen linearni akcelerator u Institutu, ali postavlja pitanje gde je ostatak novca, koji po proračunu ovog udruženja iznosi između 350 i 500 hiljada evra.

Prof. dr Marko Erak, upravnik Klinike za radioterapiju Instituta za onkologiju Vojvodine je istakao da radioterapija predstavlja jedan segment rada ovog instituta i tvrdi da tu nije bilo trgovine listama čekanja; da je redovno rađeno kroz dopunski rad, nakon završene druge smene posle 18 časova, na osnovu ugovora o dopunskom radu; da nijedan pacijent iz Vojvodine nije skinut sa liste čekanja i da nijedan pacijent naše države nije platio zračenje; da je na osnovu odluke Upravnog odbora Instituta kupljen najsavremeniji akcelerator. Naglasio je takođe da nijedan strani pacijent nije došao u Institut nasumice i nezavisno od Zdravstvenog fonda Republike Srpske, koji je na osnovu odluke svoje komisije za onkološke pacijente slao građane na lečenje u Srbiju, te da klinika kojom upravlja ima elektronsku bazu podataka i da se svako zračenje registruje.

Ministar zdravlja prof. dr Slavica Đukić Dejanović, podsetila je da je osnivač u obavezi da snabdeva institucije opremom i lekovima i da je od duvanskog dima u prethodnom periodu oko 25% sredstava preusmereno Vojvodini za ove namene.

Dr Zoran Rakočević, direktor Instituta za onkologiju i radiologiju Srbije, izneo je njihov predlog, dostavljen Ministarstvu zdravlja, da je potrebno obezbediti optimalno na 250 hiljada stanovnika jedan linearni akcelerator, i tako stvoriti uslove da se liste čekanja za onkološke pacijente svedu ispod pet nedelja, kako nalaže medicinska doktrina.

Predrag Mijatović ponovo je ukazao na nezakonit rad u Institutu za onkologiju Vojvodine zbog uvedene treće smene za zračenje pacijenata iz Republike Srpske, a imajući u vidu da zdravstveni radnici u zoni zračenja imaju skraćeno radno vreme, zbog štetnosti od jonizujućeg zračenja. Smatra da je ovaj rad smišljen samo iz materijalne koristi, što se može videti iz ugovora o ovom dopunskom radu, te da nadležni organi treba što pre da utvrde da li je bilo korupcije i kršenja zakonitosti u radu ovog instituta.

Zatim je prof. Erak rekao da je 18. maja 2010. godine u Institutu bila inspekcija za vanredni stručni nadzor i da nikakve nepravilnosti nisu uočene, te je još jednom naglasio da se u ovoj ustanovi primenjuju tehnike po najsavremenijim postulatima radioterapije.

Dr Svetislav Vrbić, direktor Klinike za onkologiju Kliničkog centra u Nišu, izneo je probleme sa kojima se ova klinika suočava: klinika je organizaciono smeštena na tri mesta a hospitalni deo klinike udaljen je 12 kilometara od mesta gde su smešteni aparati za zračenje; problem starosti aparata, gde je bunker za radioterapiju projektovan tako da sistem za ventilaciju nije dobro regulisan. S tim u vezi smatra da je potrebno centralizovati službu koja bi održavala ove aparate, kako bi se kvarovi otklonili u najkraćem roku. Takođe navodi da nedostak kadra predstavlja veliki problem, jer nema dovoljno tehničara za rad u tri smene, što je način da se smanje liste čekanja koje u ovoj klinici iznose mesec i po dana.

Sladana Natošević, direktor Zdravstvenog centra Kladovo, u čijem sastavu je Centar za onkologiju i radioterapiju, navela je da ovaj centar pokriva tri okruga, da opterećenje na linearnim akceleratorima nije veliko i da nema potrebe za posebnom listom čekanja. Navodi da poseduju dovoljno prostora, da imaju potrebnu opremu i da su u prilici da drugim centrima pomognu i prihvate određeni broj pacijenata. Napomenula je da ovaj centar ne može da se bavi savremenim radioterapijskim metodama, već samo konvencionalnom radioterapijom, te da mogu da rasterete centre koji se bave usko specijalizovanim zračenjem pacijenata.

Prof. dr Slobodan Čikarić naglasio je da problem lečenja onkoloških pacijenata treba sagledati na sveobuhvatan način jer radioterapija čini samo jedan segment onkologije. Zatim je navodeći zvanične podatke Instituta za javno zdravlje „Dr Milan Jovanović Batut“ iz izveštaja o epidemiji malignih tumora u Srbiji za 2010. godinu, izneo sledeće: 37.400 novoregistrovanih malignih tumora u Srbiji 2010. godine, veći je za 20% u odnosu na 2001. godinu; stopa incidencije povećavala se u proseku 2%, što je očekivan trend porasta ove stope; u 2010. godini od malignih bolesti u našoj zemlji umrlo je oko 21.100 stanovnika, i u odnosu na 2001. godinu smrtnost od malignih bolesti u Srbiji uvećana je za 34%, odnosno stopa mortaliteta se za ovih deset godina u proseku povećala za 3,4%. Ovaj poražavajući rezultat, ilustrovao je na primeru Švedske koja sa 8,5 miliona stanovnika ima stopu rasta incidencije u periodu od deset godina 0,5%, opadajuću stopu mortaliteta od malignih bolesti u proseku 1% godišnje. Tako navodi da bi zamišljeni grafikon u kojem bi ove dve stope predstavili linijama, izgledao tako da bi se u Švedskoj ove dve linije udaljavale, dok bi u našoj zemlji one imale tendenciju približavanja. S tim u vezi upozorio je, da bi u budućem vremenu, broj umrlih od malignih bolesti bio isti broju novih slučajeva malignih tumora.

Zatim je prof. Čikarić, stanje u onkologiji u našoj zemlji ilustrovao koristeći uporednu analizu uspeha lečenja malignih bolesti u državama EU, koju su radili stručnjaci iz Švedske, preko tzv. stope preživljavanja. Naime, ova stopa, koja predstavlja razliku između stope incidencije i stope mortaliteta izražena u procentima, u Švedskoj iznosi 61%, u zemljama Evropske unije 48 %, a u našoj zemlji 43%. Ono što predstavlja upozoravajući podatak jeste da je ta stopa 2001. godine iznosila 45%, a 2010. godine 39%. Naglasio je da nije samo radioterapija kriva za ovaj pad stope preživljavanja, da sve komponente treba uzeti u obzir i ne razdvajati radioterapiju od hemioterapije, kao ni ova dva oblika terapije od hirurgije.

Ne slaže se sa tvrdnjama da u Srbiji nema dovoljno centara za radioterapiju jer postojećih šest onkoloških regionalnih radioterapijskih centara u Beogradu, Sremskoj Kamenici, Kragujevcu, Nišu, Kladovu i na VMA zadovoljava kapacitete našeg stanovništva.

Ukazao je na podatak koji se odnosi na Institut za onkologiju i radiologiju Srbije u Beogradu, gde je 2004. godine registrovano između 13 i 15 hiljada novih malignih tumora u čijem tretmanu je radioterapija učestvovala sa 30%, a zatim 2011. godine, taj procenat učešća je iznosio je 22%. Svetski procenat učešća radioterapije u lečenju ovih bolesti iznosi 50%, a u afričkim zemljama taj procenat je ispod 20%, što ukazuje da se naša zemlja po tom proseku približava afričkim zemljama. U 2004. godini hemioterapija je u tretmanu novoregistrovanih malignih tumora učestvovala sa 32%, a u 2010. godini taj procenat iznosi 73%, što ukazuje da su se više nego duplo proširile indikacije za hemoterapiju. Ove procenat izrazio je u novcu i izneo podatak da je za citostatike u 2004. godini izdvojeno 2 miliona evra ili 16% godišnjeg budžeta Instituta za onkologiju i radiologiju Srbije, dok je u 2011. godini u iste svrhe dato 10 miliona evra ili 50% pomenutog godišnjeg budžeta. Naveo je da je na nivou cele države u 2004. godini za citostatike izdvojeno 9,5 miliona evra, a 2011. godine 38 miliona evra.

Apostrofirao je rezultate najnovijih istraživanja uglednih onkoloških stručnjaka iz Sijetla, koji upozoravaju da citosatici ne samo da ne leče solidne maligne tumore, već stimulatивно deluju na razmnožavanje malignih ćelija i metastaziranje, te utiču na to da solidni tumor prelazi u sistemski. Smatra da se ova otkrića ne smeju zanemarivati te je naglasio neophodnost promene onkološke doktrine. S tim u vezi,

pomenuo je i veliki odjek referata koji je izlagao 2002. godine na kongresu u Vašingtonu, koji je rezultat naučno-istraživačkog projekta finansiranog od tadašnjeg Ministarstva zdravlja, u kojem su doprinos dali naši najeminentniji stručnjaci iz onkologije. Mada je na pomenutom kongresu bilo oko četiri hiljade referata, poznati stručni list iz oblasti onkologije "The Lancet oncology" objavio je samo šest radova, među kojima i pomenuti rad iz Srbije, pod nazivom " Zaboravite hemoterapiju". Na kraju izlaganja upozorio je da će se naredne godine pojaviti 40 hiljada novih bolesnika od malignih tumora i da će stopa mortaliteta nastaviti da raste ukoliko se na vreme ne izvrše promene u lečenju onkoloških pacijenata.

Predsednik Odbora osvrnuo se na prethodno izlaganje koje upozorava na preteranu upotrebu citostatika u lečenju onkoloških bolesnika i podgreva sumnje u pogledu zlouotrebe istih, budući da se u terapiji malignih oboljenja prednost davala citostaticima a ne radioterapiji ili hirurškoj terapiji. S tim u vezi najavio je da će se na nekoj od narednih sednica Odbora razmatrati problem korupcije u zdravstvu.

Dr Zoran Rakočević, direktor Instituta za onkologiju i radiologiju Srbije je naglasio da je lečenje onkoloških pacijenata u Srbiji strogo protokolima definisano. Naveo je da liste čekanja na hiruršku intervenciju na ovom institutu ne postoje, dok je vreme čekanja na raditerapiju do dve nedelje za pacijente koji se leče ambulantno i četiri do pet nedelja za pacijente koji se leče hospitalno. Budući da ovaj institut ima četiri radio aparata, da se dnevno obradi između 350 i 390 pacijenata, naglasio je da ove liste ne bi postojale kada bi Institut raspolagao sa više kapaciteta.

Prof. dr Vladimir Đukić, državni sekretar rekao je da veliki problem predstavlja činjenica da je specijalizacija iz radioterapije odobrena tek pre dve godine, te se dosta mora ulagati u edukaciju i usavršavanje ovog kadra. Takođe je rekao da će Ministarstvo zdravlja uvažiti sugestije prof. Slobodana Čikarića da treba povećavati broj pacijenata upućenih na konvencionalnu radioterapiju.

Dr Draško Karađinović predstavnik Udruženja "Doktori protiv korupcije" zamerio je Ministarstvu zdravlja što se mogućnost iz Pravilnika o ostvarivanju prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja prikriva od pacijenata, te je tražio da se za 11.000 obolelih od raka, koji godišnje ne mogu da prime potrebnu zračnu terapiju u optimalnom vremenskom roku, izda potvrda o nemogućnosti njihovog lečenja u roku od 30 dana, kako bi pacijenti imali alternativu za lečenje u drugim centrima. Smatra da ministar zdravlja treba da pošalje jasne instrukcije svim direktorima zdravstvenih ustanova, da pomenuto pravo moraju da predoče pacijentima.

Ministar zdravlja prof. dr Slavica Đukić Dejanović u vezi sa prethodnom sugestijom je odgovorila da nije primenljiva u praksi, jer ne zna gde bi uputila pacijente koji čekaju na zračnu terapiju duže od 30 dana i dodala da će razmotriti sve mogućnosti da se ovi problemi reše na najbolji način za pacijente.

Ljubica Mrdaković Todorović osvrnula se na prethodna izlaganja koja ukazuju na potrebu za korenitom reformom u zdravstvu. Dosadašnje izmene i dopune sistemskih zakona u zdravstvu ocenila je kao površne i dodala da pitanje zdravstvenog sistema predstavlja između ostalog i važno političko pitanje i izazov za Vladu, i da navedeni problemi prevazilaze ingerencije Ministarstva zdravlja i upućuju na neophodnost saradnje svih relevantnih činilaca u državi i društvu.

Na kraju rasprave, Odbor je na predlog predsednika Odbora Dušana Milisavljević, većinom glasova, zaključio da je neohodno da se do kraja tekuće godine sprovede plan Ministarstva zdravlja kojim će se ulaganja u iznosu od jedne milijarde opredeliti za četiri linearna akceleratora sistema i odgovarajući broj CT

stimulatora, kao i za izgradnju odgovarajućih bunkera za njihov smeštaj sa pratećom opremom.

Treća tačka dnevnog reda – **Razno**

Povodom treće tačke dnevnog reda nije bilo predloga ni diskusije.

Sednica je završena u 13,00 časova.

SEKRETAR
Božana Vojinović

PRESEDNIK
Prof. dr Dušan Milisavljević